

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MÉGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközt Falcione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Felolós szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanulóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Drakulits-banquette.

Zombor szab. kir. város választó-polgárai f. hó 19-én egy monstre-banquette alakjában fejezték ki odaadó ragaszkodásukat, hálájuk és elismerésüket a nemzeti-párt s annak helybeli képviselője dr. Drakulits Pál iránt.

Dr. Drakulits Pál rövid idejű parlamenti szereplése alatt megmutatta, hogy nem szándékozik az eddigi bács-megyeyi képviselők módjára hallgató politikussá fejlődni, de a város, valamint a megye érdekeit, — melyek pedig egy országos képviselő számára annyi beszéd-anyagot szolgáltatnak, — képviselni akarja.

Megmutatta dr. Drakulits a főirati-vita alkalmából, hogy a parlamenti fellépés első kellékével, az erkölcsi bátorsággal rendelkezik, de azt is megmutatta, hogy van szónoki képessége s kifejelett ízlése arra nézve, hogy parlamenti szereplését komolylyá és tartalmassá tegye.

A választók tehát reszint az első föllépés sikere iránti elismerésük, részint a jövőben kifejtendő tevékenység iránti bizalom jeléül adták az impozáns monstre-banquette-t, a minő Zomborban kevés volt, a minő valóban méltó volt ahhoz a választási harchoz, melyet a polgárság itt, a hatalom felszékében, annak polypkarijaitól körülövezve győztesen tudott kivívni.

E monstre-banquette láttára benső, mely tisztelet érzete szállotta meg szívünket városunk választó polgárai iránt, kik politikai meggyőződésükért annyi üldözést, annyi bánatmat szenvedtek végig, a kik napról-napra érzik a hatalom jogtalan nyomását a bosszu számtalan nemet, de azért legkisebb mérvben se tántorodtak meg hitükben s hvek maradtak ama zászlóhoz, mely egy jobb korhoz fűzött reménynél egyebet nekik nem nyújthat.

Monstre-banquette-nek kell neveznünk ezen lakomat, mert azon — ugyszólván, — az összes választók résztvettek.

A „Vadászkürt” emeleti termei még ily nagy néptömeget nem fogadtak magukba, s pártlakomat még ily nagyszámú választó polgárság nem ült együtt orsz. képviselő tiszteletére.

A zombori parasztság illemzettsége, szerénysége, odaadó hűsége határtalan.

Mindannyi gondolkozó fő, mindannyi ismeri a helyzetet, tudja, mi vár reá politikai hiteért, de azért ott nem hagyná a zászlót s ha mindjárt egy Pulszky akarná is megvesztegetni.

A ki látta ezt a parasztságot egybeseregleni, a ki látta mily tiszteletteljes odaadással viseltek vezetői: Szemző István pártelnök, Lallosevits Jakab alelnök, dr. Drakulits Pál képviselő iránt, az csak esodáljának adhatott ki-jevezést.

Az alelnök pusztá megjelenése varázsszerű hatást gyakorolt reájuk.

Béletektor mindannyian föllálltak helyeikről s szűnni nem akaró éljenekbe törtek ki.

Az elnök Szemző István pedig minden tiltakozás daczára se tudta visszatartani hveit, hogy kezét ne esőkoljanak neki.

Imádasszerű rajongás az, a melylyel a zombori választók Szemző István iránt viselteknek s a Szemző név hallatára szűnni nem akaró éljenekbe törtek ki.

Láttuk a lelkesedés nem mindennapi magas fokát, midőn a pártelnök Szemző István fölszólat, hogy érzecsenegű hangján, mely megrezgette a sziveket, elmondja fölköszöntőt Ő Felsége a királyra, a mi orsz. képviselőnkre, a párt nagyérdemű alelnökére s lapunk szerkesztőjére.

Viharosabb ovatiokat fölköszöntők nem arattak, mint ezek s a párt ereje megdönthetetlené vált e fölköszöntők által előidézett lelkesedésben.

Sokat irhatnák ezuttal pártunk összetartásáról s ez alkalmat felhasználhatók arra, hogy az ellenpárt amaz elbizakodott nagyképküsködését méltassuk, melylyel Zomborban az ellenzék létezését megtagadta: de mindezt másorra hagyjuk.

Az ünneplé harmóniáját ne zavarja polemikus megjegyzés.

S midőn konstatáljuk, hogy a párt megdönthetetlen

erejét impozáns módon sikerült bemutatnunk, egyszersmind azon óhajunknak adunk kifejezést: rajha minél gyakrabban látnók együtt ily szeretetteljes együttlétben a párt odaadó hveit.

Reméljük, hogy ez óhajunk is teljesedésbe megy.

Drakulits-banquette.

F. hó 19-én este 8 órakor gyűlt össze Zombor szab. kir. város győztes ellenzéki választópolgársága a »Vadászkürt» szaloda összes emeleti termeiben, hogy méltón ünnepelje azon férfit, ki oly hamar tudta tanulejt adni annak, hogy méltó a bizalomra, melyben e város polgársága részesíté akkor, midőn őt választotta meg képviselőjének. — 587 választó polgar volt jelen a dr. Drakulits Pál országgyűlési képviselőnk tiszteletére rendezett monstre-banquetten. — Lélekemelő látvány volt e nagy embertömeg, melynek legnagyobb részét városunk derék földművelő osztálya képezte; tömött sorokban, a legnagyobb rendben történt a felvonulás és elhelyezkedés, mi körülbelül jó félórát vett igénybe. — Midőn mind az 587 ember helyet foglalt, — helyszűke miatt több résztvételi jegyet nem adhatott a rendezőség: — küldöttség indult az ünneplőt országgyűlési képviselőért, kinek terembe léptekor a közönség szűnni nem akaró »éljen» és »szívio»-ban tört ki. — A menü pompás volt, s ha ily banketthez csak 1 frt volt a résztvételi díj, azt plausibilissé teszi azon körülmény, hogy a helybeli ellenzéki vezérérfiak 300 frttal járultak a költségek fedezéséhez.

Az első fogás után Szemző István pártelnök kelt fel s emelkedett szellemű rövid beszédben Ő felsége a királyra emelte poharát. A felelet meghaladó közönség állva hallgatta végig a beszédet, s szűnni nem akaró éljenekbe fogadta.

Lallosevits Jakab alelnök szerb nyelven tolmácsolta az Ő felsége a királyra mondott fölköszöntőt, a mi határtalan lelkesedést keltett.

A második fogásnál Szemző István szólat fel ismét, lelkes szavakban üdvözölve a megjelent választópolgárokat, köszönetet mondva nekik kitartásukért s azon lelkesedésért, melylyel a nemzeti párt zászlaját diadalra juttattak. Beszédét itt adjuk egész terjedelmében:

Tisztelt uraim!

Örömmel tapasztalom, hogy a szeretett képviselőnk tiszteletére rendezett ünnepélyen ily számosan veszünk részt; ebből is látom azt, hogy választó polgáraink nagy többségét az igaz meggyőződés vezette azon zászló alá, a melyet a közelmúltban győzelemre vezetünk.

Hiszem, hogy a lelkesedés, a törhetlen bizalom elveink iránt, miként az ma nyilvánul, a jövőben is állandó lesz, és biztosítani fogja politikai helyzetünk érvényesülését.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

MEZEI KÉP.

A hajnal dicsérik sokan,
Mert a muzsákkal frigybe van,
Pedig a friss pascirta mar
Az aratok nyomába jár.

A hajnal ünneplik sokan,
Mivel bibor palástja van,
Pedig az új palást alatt
Az est-esillag szór sugarát.

Szép mégis aranysekkéren
Ha a zengő mezőre mén,
Hol izzad a munkás sereg
Törölve a gyöngyesspeket.

Cseng a sarló, peng a kasza,
Szébb hangverseny nem volt soha,
Ha Rózi új kését köztől,
A pitypalaty szőlő között.

Nem munkanap, szép ünnepe ez,
Az áldás égből eszedez,
A kévesor halomra nő,
Egy zengő templom a mező.

Izzad legény, fehér eseléd,
Csurog a gyöngy, foly a beszéd,
És míg a gazda rá vigyaz,
Hull sorba az aranyakalász.

Örül utján a napuszár,
Örül az éneklő madár,
Ugrál a kis pipiske is,
Az anyaföld fiába bizs.

Egész család együtt arat,
Otthon csak a bolosó maradt,

Ringatja Isten tudja ki:
Benez az égről valaki.

Híador.

Kék Lajos dr.

— Az apatini kerület képviselője. —

Mindnyájan voltunk valamikor oszlopok tagjai a gymnáziumi önképző körnek, mindnyájan irtnak ottan verseket. Ezek a versek néha megdobogtattak az illetékes felsőbb leányiskolai sziveket, de azzal kevés ember csekedhetik, hogy a felgymnáziumi lanttal fordított a sorsán. Kék Lajos ezek közé a ritka emberek közé tartozik.

Mint szegény gyerek, járta a benezések győri fögymnáziumát, abban az időben, mikor a herceziprimás volt az iskola igazgatója. Jó diának ismerték, még azt is tudta róla mindenki, hogy papnak szánta az apja: ez a két ok megszerzte neki a győri püspök és papjai pártfogását. Megtörtént azonban a leendő kispappal is, hogy verseket irt az önképzőkörben. Jók voltak-e a versek vagy rosszak, azt nem jegyezte fel az irodalomtörténet, csak annyi bizonyos, hogy szörnyen szerelmesek, még hozzá, úgy látszik, kissé naturalisztikus irányuk is voltak. Elolvasta azokat a verseket a szemínárium igazgatója is és, mi helyest elolvasta, maga adta Kék Lajosnak azt az atyai tanácsot, hogy — ne legyen pappá. Így történt meg, hogy a győri papok pártfogoltjából pap helyett jogász lett, a mely minőségben tudvalevőleg lehet már a szerelmes verseket gyakorlatilag érvényesíteni.

Mikor már kezében volt a diploma, tizenöt esztendővel ezelőtt egy véletlen ajánlás hozta Kék Lajost Apatinba, mint irodavezetőt. Hála Apatin és vidéke pörlekedő lakóinak, nemsokára a saját irodáját vezette, mint a legkeresettebb apatini ügyvéd. Mindenki szerette őt, ámber teljesen sohase tudott a Bácskával asszimilálódni, a mennyiben a 32 levelű bibliához és a trojanizához most sem ért.

Politikai pályáját a tüzoltással kezdte. Nem hiába a főfő tüzoltó: József főherceg alesuthi uradalmában született, mert a

tüzoltó szenvedély ő benne is korán ébredezni kezdett. A választása sem volt egyéb, mint egy nagy tüzoltás. Apatinban tudniillik lobogó lánggal égett a kormánypárti lelkesedés tüze. Olyan kerület ez, a mely három cikluson át Schmausz Endrét, a mostani alispánt, egy cikluson pedig Matlekovits Sándort, az akkori államtitkárt küldte a parlamentbe. Ekkor Kék Lajos fogta magát és egy nemzeti-párti fecskendővel eloltotta az egész kormánypárti lelkesedést, pedig még a szép ezüstös sisakját se tette fel a tüzoltáshoz. Feltehethe volna, melylyel a mind mostanáig az apatini önkéntes tüzoltóság főparancsnoka, tagja a tüzoltószövetség központi választmányának, a legszenvedélyesebb tüzoltó Bács-Bodrogh megyében. A rossz nyelvezet máris utogják, hogy Budapestre költözvén öcska deszkabódcát fog vásárolni a Rakoson, csak azért, hogy felgyújthassa és ellothassa, mert lehetetlen, hogy Kék Lajos soha meg tudjon élni tüzoltás nélkül. Az apatini tüzoltók mindig büszkék voltak arra, hogy nekik van a legdrágább parancsnokuk, ki — melleleg mondva — sokszor öreghitette népszerűségét éppen ezzel a pozíciójával. Isten csudája, hogy a képviselőválasztásnál a tüzoltók nem szavaztak ellene, csak azért, hogy megmaradjon főparancsnoknak. Kormánypárti kortesek állítása szerint azzal az ígérettel lehetett csak őket lecsillapítani, hogy nemsokára uniformist kapnak a képviselők és ahhoz Kék Lajos odafenn az országházban is viselheti az apatini parancsnoki sisakot.

A szerelem születése.

— Költemény prózában. —

Ót állt az asszony az Ur előtt. Egy ihlett percnek remek alkotása. A csillagok reszketve halványultak el tekintete alatt, a lágy, könnyű fellegek szögleteseknek tuntek alkata hullámihöz képest és mikor hosszú, arany haja végig omlott a rózsaszín testen — a legszebb hajnal elsápadt irigységben.

Az angyalok kára hymnust zengtet, mint orgona bűgött föl a szél, lent erdők zúgtak, tengerek morajlottak — a nagy mindenség dicsőíté a Mestert.

Arra, hogy bennünket mi vezetett az ellenzék táborába, miután azt mindannyian nagyon jól tudjuk, — kiterjeszkedni ezuttal nem óhajtok.

Eddig néman kellett törnünk sérelmeinket, mert nem volt a ki jogos panaszainkat illetékes helyen feltárta és azok orvoslását megkísérelte volna.

Ma, tisztelt uraim, ez irányban helyzetünk javult, mert képviselőink megaltaluk azon férfiak, a ki bizonyították azt, hogy fényes tehetséggel fogja az országban szolgálni köz- és magánérdekeinket egyaránt, — kinek egyenes jelleme, férfias bátorsága óvatosságra fogja készíteni cselekedéseiben a hatalom sáfárait, tudja azt, hogy minden tettükért, lévén arra a parlamentben hivatott ellenőr, a nyilvánosság előtt számot kell adniok.

Tisztelt uraim! Azért hogy valaki elvállalt kötelességet teljesít, dicséretet hangzatos szavakban nem igényelhet, mert könnyen azon gyanuba eshetik, hogy barátja a hízegésnek, de nekem sem természetem a tömjénezés, azért azt mellőzöm is.

Igényelhet azonban elismerést és ennek adok én tisztá meggyőződésem alapján férfias nyíltsággal kifejezést, midőn mindannyiunk nevében fejezem ki köszönetünket a dicsőségért, melyet parlamenti szereplésével első helyen nekünk választóaink szereztek.

E poharat egészségére ürítve, kívánom, hogy az Isten őt sokáig éltesse

Szemző István szónoki lendülettel mondott remek beszéde után, orkanszerű éjlén és zsviók-éban tört ki a közönség, melynek csillapítással felszólalt dr. Drakulits Pál a meghatottságotl remegő hangon köszöni meg e kitüntetést, melyet nem saját személyének tulajdonít, hanem az elvnek, melyet magának vall, a partnak, mely ez elvet diadalra fogja juttatni, s melynek ő testületi lelkesült hivat, poharat üríti először azokra, kik az országban e párt zászlaját először lobogtatták, élteti elsősorban a nemzeti párt dícső vezérét Apponyi Albert gróft, másodsorban a táborukra egyik oszlopát a bácsyegyei ellenzék vezérét: Szemző István partelnököt, kinek lankadatlan tevékenységét dicsérni feleslegesnek tartja, mert nem a szavak dicsérik őt, hanem dicsőítik a tettek, az elért eredmények, harmadsorban a nemzeti párt közlegényeire emeli poharát, kik zsvaivatokkal a kibontott zászló mellé sorakozva azt diadalra juttatták, majd a sürü éjjenzsel megszakított beszédjét szerbül folytatja, melynek folyamán ének helyeslést értelt szigorú bírálat alá veszi városi állapotaikat. A közönség orrási lelkesedéssel s színni nem akaró éjjenzsel fogadta abbéli kijelentését, hogy minden erejéből oda fog hatni, hogy sérelmeink orvoslást nyerjenek, megígérve azt, hogy állapotaikat legközelebb szóba fogja hozni az országháiban.

Hatartalan lelkesedést keltett dr. Drakulits Pál beszéde, melyet tapsvihár, éjjenz és zsviókítások követték.

Majd ismét Szemző István Lallosevits Jakabra a nemzeti párt zombori alelnökére emelte poharát, mint kinek egyedül köszönheti a nemzeti párt zombori diadalát. Beszédét egész terjedelmét itt adjuk:

Tisztelt uraim!

Ismeretes előttünk, hogy a legtöbb ember toaszjtáiban szép szavakkal, csak hogy az illető hízegye érezze magát, olyanokat állít, melyek nem egészen viszhangjai érzelmeinek.

Nekem, midőn most felszólalok, ez nem czélem. Természetem, hogy mindenkinék szemébe mondom az igazat, a mit bensőmben érzek, annak tartózkodás nélkül kifejezést is adok és így hála az égnek nem juthatok azon dilemmába, hogy háta megett másképp kellessen beszélnem.

Tény tisztelt elvtársaim és barátaim, hogy Zomborban a legelsőszántab küzdelemre kellett elkészülnünk, mégis a győzelem lehetősége kölcsönös barátságunk, elvünkhoz való támorítottan ragaszkodásunk és a közrünk fenálló ószinte egyetértés folytán kilitásba volt

helyezve, de azt t. i. a győzelmet, — valljuk be őszintén, — csakis egy férfúnak fáradszatlan munkálkodása, önfelelőző tevékenysége, férfias kitartása és telterjeje biztosította a legnagyobb részben nekünk.

Pártunknál szerzett érdemei virágos szavakra, magasztaló prázsisokra vagy plane színlelő mondatokra nem szorulnak.

Itt mindannyian tudjuk, hogy ezen férfú, kire most poharamat is ürítem Lallosevits Jakab mélyen tisztelt és szeretettel aelölökünk és barátunk.

Az Isten jó egészségben és ép erőben számos évekkig éltesse.

Az éjjenz és zsviózás lecsendesedével Szemző István emelte újból poharát éltette dr. Molnár Gyulát a »Zombor és Vidéke« szerkesztőjét. Ine a harmadik tosz gyórsirászati jegyzeteink alapján:

Tisztelt uraim!

A közélet tisztességének legelső garanzáciája a nyilvánosság, első feltétele az, hogy minden, a mi az államélet ágazataiban előfordul, — közbírálat tárgyává tétethessék.

Éme alapfeltételnek folyományja a szabad sajtó, a melyért milliók vére hullott és a melyet ma örömmel nevezhetünk az emberiség közkinésének.

Nemes feladatot teljesít az, a ki ezen hatalmat műveli tisztán és önzetlenül, — tollát a hatalomnak bérbe nem adja, hanem azzal mindig az igazság mellett száll síkra.

Pártunknak is megvan a helyi organuma, sok nehézséggel küzdött a kezdetlegesség napjaiban, de végre sikerült közéletünkben gyökeret vernie, a mi fényes bizonyítéka annak, hogy szerkesztése hivatott kezekben fekszik.

Igen — e lapnak szerkesztője, Molnár Gyula igen tisztelt barátunk az, a ki akkor — midőn mi még télen és gondolatlanul töltök el időnket és midőn a pártszüvelyek lángjai még fel nem csaptak, — már nagy éberséggel és buzgó odaadással tejesíté a maga elébe szabott kötelességét, — lapjában fátylaként világít meg választó közönségünknek a helybeli politikai helyzetet. — a szükséghez képest egyaránt támadott, védett és lelke melyből iparkodott minden alkalommal hivatását híven betölteni.

Lapjának további virágzására és o réa, mint annak kitarót, fáradszatlan szerkesztőjére ürítem e poharamat. Kitarásra őt nem serkentem, — ez sörtes volna reá, — hisz önzetlenség, ó az, a ki évek hosszu során bennünket ösztönzött és szünet nélkül most is buzdit mindig, hanem azt kívánom, hogy a mindenható — mivel csak épp testben lakozhatik ép lélek, — jó erőben és egészségben igen-igen sokáig éltesse.

E szónoki hévvel emondott beszédet nagy tetszés-zaj, éjjenz és zsviók követték.

Azután Lallosevits Jakab, gyújtó szavakkal, éltette dr. Drakulits Pált, mire dr. Drakulits további kitarásra buzditotta a polgárságot, majd dr. Molnár Gyula emelte poharát aszterbergi Asz Nándor nyug. kuriai bíróét éltette, mint a jellemistaszag s elvűség példányképét, a ki a nemzeti párt zombori diadalának erkölcsi értékét nagyban emelte.

Radulovits Koszta közkinátra szólalt fel szellemes beszédben foglalkozva a választási élményekkel, óriási derűszéget kelte, majd gyújtó szavakban dicsőíté a nemzeti párt vezérét Apponyi Albert gróft s végül poharát emelte a magyar-szorb barátságára. Radulovits ritka jó népszónok, beszéde szinte elektrizálólag hatott a polgárságra, mely szünni nem akaró viharos éjjenz és zsviozásban tört ki.

Beszédét tartott még: Szilágyi Mór, ki kormányparti létére búska az ellenzék diadalára, élteti dr. Drakulits Pált!!!

Dr. Drakulits Pál Szilágyi Móra emelte poharát, dr. Asz Vince az ellenzék választó polgárokat köszöntötte fel.

— Szeress! . . .

És lön hírtelen mint valami végtelenül könnyű, édes álom. Rózsaszín felhőkbe burkolózott az ég s a foszlányok közül biztatva, hiva mosolygott egy-egy darab azúr. Az angyalok kara légt, andalító dalba kezdett, — dalba, mely álomba ringatja a szívet és megremegtet kéjes, édes remegéssel. — A nagy dalomba beleszágot a szellő, valami tavol, verőfényes völgynek hozza illatát és körül csapongott hosszú, mámorító csókhal . . .

— Szeress! . . .

És ott állt az asszony hullámzó kebellet; szemében perzselő villám s mosolygó napsugar egyzserre; félgnyíjt ajka csabított, tiltott, parancsolt, esdett; és alábomló dús arany kévek féltékenyen boríták be karcsú alakját. A csillagok glóriát képeztek feje körül, az ékes hajnal nem vetélytársát látta benne, de legszebbik szülotést és beragyogó fényes ragyogással; a felhők lágy tagjához simultak és harmatot hagytak a havas bársonyon . . . S az angyalok egyenként szálltak le hozzá, hogy megcsókolják . . .

— Szeress! — É szeressenek! Ez legyen hivatásod a földön. Benned tanulja tisztelni az ember a szépet, a jót. Általad ismerje meg az üdvösséget. Dúló csatak közt, armányos életharcban, nyomorban, fényben, boldogságban és szenvedésben örökké szeress, maradj, a mi vagy: szép és nő. Általad el a lélek durvaságát, kétséget fel a szív nemesesb szenvedelmét, hevits dicsőre, nagyra, dalban énekeljenek meg és művésznék lelkét ihledd. Mellettem csak téged imádjának, isteni hatalmamból részt adok kezbed. Menj . . .

S mikor átrepült a nagy mindenségben: ég és föld, a nagy mindenség vonaglott a kéjtől. És betölte mindent a mennyei érzés, — a szerelem . . .

De mondják, hogy a pokolban a sátán felczagott . . .
Vojtkó Pál.

A polgárság hajnalig a legvidámabb hangulatban maradt együtt és az ellenzék vezérfiakat éltette öszlöt szét.

..... 1 8.

A katonai büntetőtörvény.

Hazánk közvéleményében kellemetlen, sőt kínos benyomást fog kelteni a hír, hogy a katonai büntetőszolgálatrendszer reformja körül haradozások meghússalussal fenyegetnek. Hogy a katonai büntetőtörvénykezés, a hogy az ma fennáll, epénesége borzító anacronizmus, azt felesleges bizonyítani. Az eljárás zart ajtók mögött folyik; arra a túlnyomó, sőt tán egyedül mérvő befolyást az auditor gyakorolja, a ki vizsgálóbíró, tárgyalóbíró, közvölő, védő és jegyzőkönyvezető egy személyben. E hatásokor összehalmozása, melyeknek mindeike maga egy embert követel rendezett és humánus törvénykezés mellett, egy kézen, a régi időkhől átvett olyan monstrumot, mely a katonai bíráskodást erőleleget alesonybba szünvonalra nyomja le a közpéri inquistíonál. A katonai törvénykezés reformja tehát nemcsak a szeszterűség, hanem az erkölcsi szükségesség követelménye is: és Szilágyi Desző igazságügyi miniszterünk az egész nemzet halas tetszésre tette magát érdemesé, midőn megragadta a kezdeményezést a katonai büntetőtörvénykezés korszerű átalakítására. Bizalomlelő volt az a körülmény, hogy gróf Schönbör osztrak igazságügyi-miniszter is a reform mellett volt s támogatta magyar közlegényaink vonatkozó javaslatát. A döntés azonban a közös hadigymiszterrel és a két honvédmiszterrel volt s van. E tényezők azt hiszik, hogy nem fogadják el a javasolt reformot. Az eljárás nyilvánosan ellen vannak s olyan polgári vedők alkalmazása sem találkozik helyeslésséssel, a kik tartalékos tisztek. A katonai törvénykezés mostani rendszere egy darab közpéri a modern államban. Ennek a darab közpérinek le kell romboltatnia, miután azokot az állampolgároktól kik Ö Felsőge zászlója alatt szolgálnak, nem szabad azt várni, hogy lemondjanak alkotmányos jogaikról, melyek számukra biztosítva vannak. Minden állampolgárnak alapjoga, hogy tart ajtók mellett itéljenek felette s hogy védőt adjanak neki. Ezt a jogat senki sem vesztelheti el csak azért, mert ideigleenségenak, Bizunk, — írja a »Pester Correspondenz,« — hogy az imént megszakított tárgyalások nem etjettek el végleg. Igazságügyi miniszterünk erélyese a fényes dialektikájába helyezett bizalmunkban ragaszkodunk a reményhez, hogy sikerülni fog neki a katonai részről érvényesülő ellenállást legyőzni s a reformot, ha nem is abban a terjedelemben, melyben ő ohajnána, keresztülvinni. Először részt kell ötni a fennálló katonai büntetőjog anacronizmusán. Csak ha egy kis világszág és levegő hatolt be a dohos homályba, fogja majd magát előbb-utóbb önkényi felvetni, mint elutasíthatlan szükségesség a reform továbbvitelre.

Megyei s helyi hírek.

* Hangverseny a felvidéki inségek javára.

A zombori általános ipartelestet zsvioztelésű ünnepélyen rendezett ünnepi által rendezett jótékony czélú táncszélt I. e. április 18-án a helybeli »Vadászkürt« szálló összes teremében szép számmal és díszes közönség részvétele mellett tartott meg. Ez estély mellett bármely elite bal színonalann állónak mondható, a mennyiben a fényesen kiválított teremben helyi társadalmunk megannyi osztályja a varmegyei és a városi tisztviselői osztály kivételével egymának találkoztak ott. Derék iparosnak, miként egyéb alkalmasok, úgy most is elterelőssággal a közírtelűek maguk számára teljes mértékben kiváltak. A hölgyek díszes béli öltözéke általában figyelemre reszesült, akár csak egy nagy elite-bál sikerrel leltne so esinosság, díszesség és illem tekintetében. A tancz 12-9 órákor, miután a rendezőség érdemes elnöke a jelt megadta. Hercegenberget zenekara által rendezett csardással vette kezdetét, mely a tanczoló fiatalokat annyira lelkesíté, hogy a következő tanczokat már teljes túzel a legvidámabb hangulat mellett jorta. Az 1-5 és 2-ik negyest két colonne tanczolta, melyben 40 par volt részt. Szünóra alatt, vacsora közben felállt a rendez. szép elnöke és a következő lendületes poharöszöntőt mondotta a zombori iparos osztályra. Igen tisztelt hölgyeim és uraim! Ezen vidám társaságunk kétfős czéja van, — egyfelől jótékonytságot gyakorolni inésetet szenvedő embertársaink nyomorának enyhítésére, — másfelől pedig világhangulat mellett mulatni. Azt hiszem, hogy a jelenlévő nagyérdemű közönség jó részenek véleményével és érzelmeivel találkozik, midőn konstátívalom a jelzett kétfős czél által éltet kellő sértés és eredményt, mely körülények csak örömeire szolgál, hogy mint e tanczestélyt rendező bizottságunk az időszerű elnöke — e minőségben eljárja, a művelt iparos osztály ifju nemzedéke támogatásával a társadalmi külföldözés osztályait körükbe venni, s önként az egyetértés szép harmóniaját létesíteni lehetett. Mert is, midőn az itt egybgyűlt nagyérdemű közönségnek szives megjelenéséért a rendezőség nevében öszinte köszönetemet nyilvántartom, egyben poharamat emelve ürítem Zombor szób, kir. város iparos osztályára. Illetve annak lelkes s minden szép, jó és nemes és méjérett hangzó által nemzedékre, ohajján, hogy az isteni gondviselés miként jelen nemes vállalatát hathatatosan előmozdíthatja, — úgy jövendőbeli bármely más hasznos kezdeményezésnél vezérleje mindenki magas czéljai és törekvései érdekesben. Isen éltesse a zombori művelt iparos osztályt és annak felvilágosodott szellemi arany ifjúságot. Kere Siechenmayer E. Mihály peuztáros dr. Frateriesvics-Asz Vince elnökre sikerült toasztot mondott, Kreisrá József r. nézőségi tag a jelen volt dr. Drakulits Pál városnak szerette tisztelt országgyűlési képviselőjére köszöntöt, az utóbbi pedig a hallgatni ünnepek alkalmából itt idözött és ez estélyen részvételt Toth Kálmán vesprémegegyi nagybírókra a hatatos felszöntöt mondott. Szünóra után a tanczoló fiatalok kitűnő jókedvében újult erővel emeltek hangulat mellett késő hajnalig együtt mulatott, s a jelen volt mindenki egy kedves és élményekkel emlékével hagyta el a szálló termeit. Mint értesülünk az estély 100 frtot jövedelmezett.

* Áthelyezés. Dr. Burtik Győző, adai közs. orvos a szabadkai 6. honvéd gyalogezredbe tart. segédorvos, 1892. év május hó 1-ével a szolgálati kötelezettség teljesítése után, saját kérelmére a szolgálaton kívüli viszonyba helyeztetik.

* Revancho. A helybeli kormánypart egye tagjai nem képesek elfelejteni, hogy a legközelebbi mult képviselőválasztás itthelyt az ellenzék győzelmével végződött. E győzelem emléke meg-megújul, a midőn az ellenzék valamely partszerkesztési avagy egyes partterembi tisztelőire irányuló intézkedéseket foganosít. Ekkor adóz düh szállja meg a kormányhíveket, egy részt és a kik nem lépnek a telletesség terére, azok meglepésében az ellenzék kicsinyítése, ócsárlása és kigúnyolásával. F. ho 19-en éjelt, mint a mikor a helybeli ellenzék e város képviselőit ünnepelőd bankettirozott a »Vadászkürt« szállóiban egy kormányparti manekül. (nyet nem említk) a fölötti dűlőben bekapcsolatva lévén a casino lélyegétől a Fernbach-felé házig terjedő utca részen nekiesett jobbra az ellenzék hívek házáinak és azok ablakait rendre beverték. Egy ellenzék emberünk hallotta a garakdalkodó kormányparti pusztítását, de csak a főgyűmmánál szölt csillapítólóg hozza. A mint halljuk ily kihágások több helyen ismétlődtek s nehogy, úgy lássék, miúta csupán a kormányparti emberek követték volna

el azokat, és hogy az ellenzéknek rá lehessen fogyni, mintha űk követnék volna el azokat, hát itt-ott kormánypartii alakít verték be. Mi azonban adókat szolgáltunk, hogy eskis kormánypartii követek el azokat a kihágásokat és csak lessük az alkalmat, hogy az ellenzékét vadjólgat a kihágásokkal.

* **Az árvamogei inségek** (iskolába járó gyermekek részére a zombori belt. fu-iskola IV. a) osztály tanulótól a következő adomány érkezett: 2 ft 82 kr. Adakozók nevei: Temutovich Zoltán 50 kr., Kiebbardt István 25 kr., Türr Aladar 22 kr., Proll Gyula 21 kr., Ruzsits Péter 12 kr., Zuffa Lajos 11 kr., Marschall Emil 10 kr., Adamovics János 10 kr., Beckhansz Ferenc 8 kr., Nagy Károly 6 kr., Mraz Aladar 6 kr., Bosnyak Ferenc 20 kr., Szalay Éde 6 kr., Kusár Giza 5 kr., Zoltis Antal 5 kr., Maek Antal 5 kr., Schweller András 5 kr., Eckert János 5 kr., Lett István 5 kr., Kaich Antal 4 kr., Rovakovics Jenő 4 kr., Dörfler Nándor 4 kr., Huisler János 3 kr., Budimilics Szilárd 4 kr., Dályesov Dusan 2 kr., Dodics Mladen 4 kr., Bandi Ernő 2 kr., Gát Gyula 2 kr., Veszlezhowski J. n. 2 kr., Rovakovics Marezi 1 kr., Varga Palesi 1 kr., Pakasky Miklos 1 kr., Szalay István 1 kr., Steber Károly 1 kr. Összesen: 2 ft. 82 kr. Mely összeget elküldött rendeltetési helyére, a megerősített nyugtát annak idejében át fogjuk szolgáltatni.

* **A patriárka** karcolzat palotájának építése immár komoly valóság. Ugyanis a régi, ódonzsur patriárka-épület már lebontott és az új palota alaprajzát asszist megkezdették. Megjegyzésre méltó, hogy a nagyszabású díszes palota tervezője, Nikóles belgrádi mérnök az építés kivételével Lehrer Károly és Pekló Jakab újsírók jövevény építészeket bízta meg s általában csaknem kizárólag újsírók írtakok alkalmaz.

* **Párba**. Sz. B. állami tisztviselő és M. J. földbírtokosnak Baján múlt heten a személti erdőben pisztolparbit kellett volna vinni, de minthogy a felek kibé-áit, mielőtt arra került volna a dolog, hogy a becsületükben megjéjelt sérelmet megtorolják, a pisztolparbit elmaradt. Egy bajú lap mindannak dacára hozta a hírt, hogy a párba megtörtént volna, és tapasztalatil előzetesen is meg írta róla, hogy a párban egyik fél sem sebesült meg.

* **Estély jótékony célra**. A bajai reform. egyház templomépítészete, az épülő templom helyi berendezésének költsége június hó 11-én, szombaton zakörtörű ének- és zene-estély rendez a „Nemzeti Szallodában”, melynek díszes magytermet és mellékhelyiséget Deutch Matyas bérlo jótékony célra való tekintettel, díjmentesen volt szives atengdni.

* **Szabadka és a délvidék**. Ugy látszik, hogy Szabadka nemcsak a Beeskában imponal, hanem Torontalban is. Beeskereknek ugyanis elvileg ki lett mondva, hogy a torontali helyi erdőket vonatokat Torok-Beesen át O-Beesen és így Szabadkán át egyenesen a magyar államvasutakkal köss és ez azt a szakminiszter is örömmel vette tudomásul.

* **Eljegyzés**. Kovacs József s szabadkai közg. bank főkönyvelője jegyet váltott Turbok Gizella kisasszonnyal.

* **Vizsga**. Laczkovichs Károly ó-becsei rendőrhadnagy e hó 12. és 13-án Zomborban a jegyzői szolgálatot a vizsgáló bizottság előtt egyhangú eredménnyel letette.

* **Ada község** a felső megyei inségek javára legutóbbi közgyűlésén 50 forintot szavazott meg.

* **A bajai kath. legényegylet** a napokban Berényi Daniel apát püebanos t. b. cinok cinokete alatt tartott rendezévi közgyűlést számolt be mult évi működéséről, mely igen serénynek mondható s úgy az egylet anyagi, mint erkölcsi érdekeinek előmozdítása körül sikeres volt. Az egyletnek, rövid felmássa óta, alapokéja 389 ft; segélypénztáranak 169 ft, 7 kr bevétele és 101 ft 3 kr kiadása lévén, maradványa 68 ft 4 kr., házi pénztára 1600 ft 3 kr. bevétellel szemben 1587 ft 54 kr. kiadást és így 1892 re 12 ft 49 kr. maradványt mutat ki.

* **Uj-Soove** községében a felső vidéki inségek javára rendezett gyűlés alkalmával 24 ft. 90 kr. kispénz és 4834 kilo élelmi szerek folytak be.

* **A kulai fiatalás** részint a felvidéki inségek, részint a kulai ovoda javára e hó 23-án műkedvelői előadást rendez.

* **Ó-becsei jómádár** az újsírók törvényssék előtt. Reketzky Maté elhunolt pékségmult évi november 24-én O-Beesen Horowitzk Úrosnak a lovára terített súbáját szép csendben lehuza s a közel eső korszamban mindjárt túl is akart rajta adni. Persze jó pénzen. De rajta vesztett. Rajtöttek a lopásra s mindjárt le is tartoztatták. E hó 7-én allott e mi-att az újsírók törvényssék előtt s mert már több ízben volt büntetve, s mert egyeb sulyosító körülmények is forogtak fenn, 3 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélték.

* **Gondos csomagolást** igénylő árakra vonatkozólag a kereskedelmiügyi miniszter egy rendeletet adott, melyben meghatározza a csomagolás módját. A rendelet főbb pontjai ezek: A folyadékknál arra kell vigyazni, hogy az egyes palackok a ladan belül elői szorosan legyenek elhelyezve, hogy ne mozoghassanak. Gyümölcsöt papírfoszalványok közé, virágokat pedig vatta közé kell rakni. Vajat és zsiradékokat vízhatlanul kell csomagolni. Friss húst kosarakban és zsakokban is lehet szállítani, de a húsdarabokat a zsakon belül borozzeltl azatott vízsonba kell burkolni. Tojást szécska vagy polyva közé teve, erősebb ládakba kell helyezni. Észereket és drágaságokat tokban elhelyezve, azoknál vízszonnal körülburkolt erős fadóbozza kell csomagolni. Értékes tárgyakat tartalmazó csomagok peceiseleésre kizárólag jó minőségű erős finom pesztviaszt és resett pesztinyomót kell használni.

* **Vállalkozók figyelmébe**. A pétervárdi es. és kir. élelmezési raktárban e hó 20-án d. e. 10 órákor irásbeli ajánlati tárgyalás tartatik vaságyakhoz szükségelt 800 darab új, vasalattan ágydeszka szállítása tárgyában. A közlebeli felhívogatosok nevezt raktárban Péterváradon, naponkint a hivatalos órákban szereshetők.

* **Tolvaj cipészlegény**. Újsírókban Pasér György cipészlegénynek volt egy ezüst ezilinder óra és volt segédjárása. Pár héttel ezelőt azonban a ezilinder óra, mely eddig Pasér Györgynek a kislajba zsebeben olyan kedvelyes ketegyet, hűlenné lett hoznia és vele együtt hűlenné lett Pasér Györgyhoz e ö köllégája és jobarája Weiss Adolf is. Nyilvánvaló hogy a kedves ezilinder órá Weiss Adolf szöktette meg. Az újsírókí rendőrség kereste is a jómádat meg a ezilinder órá, de biz egyiket se sikerült megtalálnia, míg végre aztán a napokban kiadta ellenük a köröz levelet, a melyből megtudja, hogy a jó Weiss Adolf meg köllégájának a ruhájába is felöltözött, mielőtt elhagyott volna, csakhogy annál maradándóbb legyen jobarátságának az lemleket az eltűnés után is. A köröz levelet különben bemutatja a jómádat az ő egész vorosségében, levén a leírás szerint vörös hajú, vörös hajszú és vörös képű legény Weiss Adolf, akinek a kora eléri már a 30—35 évet s aki a zsidó vallást követi. A rendőrség kéri a hatóságokat, hogy juttassa kedves emberét az ő kezére, ha netán sikerült elcsipni valahol.

* **A madarak tavaszi kiáltvány**. Magyarország összes madárserege az évi hűvösűjártán tartott első gyűlésén a következő manifestumot beosattotta ki: „Visszatérő messze idegen földről kedves régi hazánkba s visszközlőve érdeji és mezei, lapos és tóparti, városi és falusi lakunkba, újra békés boldog családi életre készülünk. Minket és leendő fiainkat az emberek hathatós védelmébe ajánljuk s bizton reméljük, hogy örögje-fiatalja aprajányság életünknek kezvelmez, sörmel nem követ el rajtunk s a szabadság drága kincsétől nem foszt meg minket. Különösen eszedük, hogy az anyai fáradsággal karolt fészkeinket megkíméljük, tojásainkat el ne vegyék, főlkjainkat ápolásunk alul ki ne vonják s velünk mindig baráti szívvel bánjanak. Hálás viszonzással új ug-rándozásunkkal, repkedéssel, fűttyszóval, énekel és eszevesséssel mulatságot szerzünk kedves barátainknak s a fakon és eszerjében, bokrokon és növényeken. mezőkön s a rajtuk legezésű állatokhoz garardálkódó elősdi rovarok pusztítása által hozzájárulunk erdő, mező, kert és liget viruló állapotához s Isten szép világa s pompás alkotásiai fölött érzett gyönyör növeléséhez.” Kelt Erdőfölgén, 1892. hűsvétkor. A gyűlés nevelen a megbízottak: Gólya, Pasirita, Fülemlé, Feske.

* **A szivar történetéhez**. A legvalószínűbb s legelterjedtebb nézet szerint Németországban a szivarozás csak a 18. században lett divatos. — Először (1796-ban) Hamburgban szivaroztak; az ott megfordult francia katonáknál tanultak. Az „Intermediaire des chercheurs et curieux” szerint magába Franciaországba a szivarozást csak a Spanyolországból visszatérő katonák tették szokássá. A nevezett lap állításának bizonyítására a következő esetet közli Anger Hippolyte színes iratából: „Párisba Orleanson keresztül utaztunk vissza. Utközben számos Spanyolországból volt katonát találkoztunk, kik nagy büszkén tartottak szájkájban szivart. Új szokás ez, mely azonban rövid idő alatt igen gyorsan elterjedt.”

* **A leánynevek jelentősége**. A használatban lévő szokásos leánynevek tarka végyületet kepezik a legkülönfélébb nyelveknek, főleg azonban a görög latin és heber nyelvből erednek szép hangzású leánynevek. A görög nyelvből például a következők erednek, melyeknek jelentőségét zárjel alatt hoztálkódjuk: Agnes (a szemérmes), Dóris (a nagytehetségű) Dorottya (az Isten ajándéka.) Laura (a részvételles), Helen (a világló), Irén (a béke-szerető), Katalin (a tiszta erkölcsű) Melanie (a sötét). A latin nyelvből származnak: Beate (a boldogság), Klári (a tiszta), Franczi (angolul Fanny, franczailul: Fanchon; a szabad), Leonie (a tábor), Luczia (a felvilágosodott), Margaretha (a gyönyg), Natália (az életvidor), Otília (a szerenyes), Pauline (a kevely, alacsony), Rosalie (a rózsás szépségű) Sabina (az elrabolt) Úrsula (a nevetős), A heber vagy más keleti nyelvből eredtek: Anna (kedves), Alice (a fenséges), Erzsébet (az Istenfő megáldott), Gabriella (az istent), Izabella (a szűzes), Johanna (a kezvelt), Mártha (a szomorú), Mária (a makrancos), Rebeka (a jóltaplalt), Sarah (az uralkodó), Susanna (a lilium tiszta), Sidonia (a halaszleány), Ó-német eredetűk a következők nevek: Albertine (a nemes), Berta (a fényes), Brigita (a csillogó), Emma (a házas), Frida és Friderika (a békés), Hedvig (a kiest), Hilda (a kegyes, kedves), Matild (a hős), Minna (a díszes, ékes), Zolma (a gazdag) Vilma (a védő).

Selyemgrenadineket fekete és egyéb színekben méterenként 95 krtól 9 ft 25 krig (18 különféle fajtaban) szállít, megrendel egyet öltönyökre vagy egész végekben is postabérl- és vámentesen **Henneberg G.** (es és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben**. Mintak postafordulóval küldetnek. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 7.

CSARNOK.

1492.

— Achleitner A. —

A münchen-bécsi 255. gyorsvonat 1492. sz. kocsi kupéjában három papirosban, kartonban és gummban utazó kereskedő és egy derék svab sógor ult s bosszankodtak a magas kocsi-szám fölött; »mert» — mondják — »magas számokat nehéz megjegyezni.»

Egy negyedóra múlva, a husza vonat megindult, Dámple uram gyorsabban mintegy pusztaságot érez, mely benne a fehér pecsenyére krumplival utáni végyat czíraztatta föl. A három papirosos, gummis és kartonos úr Dámple urannak csak is azzal a vigasztal szolgáltathat, hogy Rosenheimben knapp öt perc az hivatalosan az utazó rendelkezésére, hogy egy pár virsliet, meg egy-két pohár sört szalasszon le.

Csak öt perc és ez a magas kocsi-szám! Dámple uram behunyja szemét, hogy ezt az ominos számot 1492-t annál jobban beprósolhesse koponyájába, de a mire ezt a gummis ur tőle kérdezi — Dámple uram már nem tudja. Dámple uram izzad az izgatottságtól, — tudja az ég, mi történik vele Rosenheimben!

Végre egy reménycsillag mégis intett feléje a fellegtelen felső-bajori égboltról. A kartonban utazó emlékszik, hogy 1492-ben valahol valami történt — de mi? A harminczéves háboru nem Karthágónak a spártaiak által történt felépítése sem — de történt valami. »Mevan!« kiáltja a gummban utazó »ez a szám Amerika fölfedeztetésével áll összefüggésben.«

»Csakugyan ebben az évben fedezte fel Columbus Amerikát,« No hát meg van mentve! Dámple urannak csak azt kell megjegyezni, hogy Columbus 1492-ben fedezte fel Amerikát, s aztán jatszva fogja kupéját ismét megtalálni.

A vonat futyl s dühörögve rohog be Rosenheimbe. »Tehát 1492 Amerika felfedeztetése!« kiáltja a három utazó az izgatott Dámple uram, a ki éppen elhagyja a kupét, s a restauratóba siet. »Beszállni Salzburg — Bécs-féle — legfőbb ideje!« Klopp, klapp csapodnak be a kocsiájtók; s a napos hivatalnok órájára néz, a vonatvezető ellenőrző könyvecskéje láttamoztatva, a vonat minden pillanatban kirohogat az állomásról.

Ekkor Dámple uram egy egész korszor regensburgy virslevel s egy pintes korsó sörrel baktat a lépcsőkön föl. »Gyorsan, gyorsan!« kiáltja a conducteur. »Hol az ön kupéja?«

»Hát nem tudja azt maga?«

»Gyorsan, gyorsan!«

»Engedje meg, conducteur ur, elefejtettem a kocsi-számot

... de nem tudná nekem megmondani, mikor földözte fel Columbus Amerikát?«

»Megbolondult ön?«

»Nem én ... de tudnaja meg nekem az ég szerelmére, mikor földözte föl Columbus Amerikát?«

Bosszun fordult el a kalauz és a szolgálati kocsiába lép. Aggodva nézi Dámple uram szeméit a kocsi-sort végig, vajjon nem néze-e ki az ablakon három utitásra, akkor aztán könnyű volna a kupét megtalálni. De a gonosz emberek — az ördög hígyjen a végecékeknek — mintegy dacból sem néznek ki s Dámple uram Amerika felfedeztetésének évére absolute nem tud rájönni. ... »Mevan! Egy jó gondolat! A hivatalnoknak rohan s kérdi: »Bocsánat expéditor ur, nem tudná nekem megmondani, mikor fedezte fel Amerikát Columbus?«

A hivatalnok furcsán tekint Dámple uramra s kezével int. Három órák csengés, éles sipolás, futty s a vonat elszakatol.

»Oh édes Istenem, most elment a vonat egész mállhammal!« jajgat Dámple uram szivrepesztően. Néhány hordár hozzálé — részint részvétből, részint kíváncsiságból. »Miórt nem szállt be ur idején? s ha talán az ur a kocsi számát tudná, akkor Salzburgba lehetne sürgönyözni a podgyászért s az az illető kocsióbl kivenni és eltenni!«

»Igen ám, de hisz épen a végett az átkozott kocsi-szám miatt szalasztottam el a vonatot!« jajgat Dámple uram ... »De tudjak talán az urak, mikor fedezte fel Columbus Amerikát?«

»Mit? ... Te, ez meg van bolondulva!« mondják a vasuti szolgák s a megrémült utast az expéditorhoz vezetik. Most a svab is dühös lesz — erővel tudni akarja, mikor fedezte föl Columbus Amerikát. Többet nem tudtak belőle kivenni. A hivatalnokok nem tudnak mit kezdeni a furcsa emberrel, míg végre az állomásfőnök megjelenik, s Dámple urat megkérdi, miért akarja épen ezt az évszámot tudni.

»Mert ez én kocsi-száma a vonaton!« Heuréka! Rögtön utnak indítottak egy sürgönyt: Salzburg vasútállomás, a lekészett utazó Dámple podgyász a 1492. számú kocsi D. kupéjából kiveendő és megőrizendő.

A legközelebbi személyvonatol a 23984. kocsi szamban Dámple uram a gyorsvonat után rohog, — Amerika fölfedeztetésének évét ettől fogva sohasem felejtette el.

Ford. Hispanus.

NYILTTÉR.*

Изјава.

Многима члановима певачког друштва стављено је до знања, да је Јован Благојевић учиатељ више довојиче школе у Сомбору 5-ог априла т. г. у вече у врчим Младена Утића државни, у својој државној речако, да озбирко ериско певачко друштво у данашнем свом саставу служи на ерамоту Сомбору. Ми долендочини потражиемо за то у име певачког друштва на Лаавреву суботу у 2 сахата после подне Јована Благојевића и исказемо сатне-вакцију односно рајашањста на горе наведене речи. Јован Благојевић на своју чет најјани, да не само да горњи парас неје употребно и да као наставник неје ни могао употребити тако веобриван и пређајни парас према једном друштву, које се из хонетних чланова састаји, — него, да у опште то друштво ни најмање неје вређао!

Пошто је ова дела ствар већ и сувише на јавност била продрла, то вахтенасемо од Јована Благојевића, да ону највишу, које је нама умено учинио, у месном листу „Бачванину“ — и то у првом броју, што иде — штимају; Јован Благојевић нам је „евсердно“ и обећао. Ми се — у име певачког друштва — овом највишом задовољасемо и сматрамо, да неје потребно, да даље коракe чинисмо.

У Сомбору, на Лаавреву суботу 1892. године.

Коста Максимовић.
Мирко Поповић.

Пошто су од Лаавреве суботе до данас већ два броја „Бачванина“ угладала света — а Јован Благојевић неје — по споме обећању — ни у једном од тих бројева најјано, да је проета поднада, да је он у горњој највиш обележену или у опште ма какву уреду сомборском ериском певачком друштву наево. — морам сувати и у неспитотет његових речи, којима је горњу уреду оповасо, — и за то ја, као председник певачког друштва, проглашујем Јована Благојевића за веобривану лаку и клеветника, који је тако подао, да на наменену уреду, ни ону сатне-вакцију не да ва коју је сам обећао, да ће је дати.

У Сомбору, други дан Ускра 1892. године.

Др. Паја Дракулић.
председник певачке дружине.

Irodalom.

— A Singer és Wolfner egész a következő új kiadványokat küldte be hozzánk: „Mutamur”, huszonkét elbeszélés Hercegg Ferenczről, (ára 2 ft.) E gyűjteményről, mely az ifjabb elbeszélő irodalom egyik legjobb munkájától való, bővebben megfogunk emlékezni. — „Veszedeles bűbáj”, regény, írta Theuriet André, a ki a francia romantikusok közt kiváló helyet foglal el. A mi műveinek különös varázs kölcsönöz, az az előadás költőiesége és a nyelv bűbája. Egy francia kritikus kissé gúnyosan megjegyezte meg Theuriétről, hogy „coites blanches”, azaz fehér mekét ír, más szóval, hogy alakjai az ártatlanság mezébe vannak öltözve. A mai irodalomban, mikor a naturalizmus mindent megfoszt utolsó mezét-l és nem ritkán még ezzel sem elégszik meg hanem alakjait egyenesen az olvasó szemé láttára beolozolja föl, ez nem vád, hanem csóderét; jól esik tudni, hogy van mégis egy-egy író, aki diszkrét, tiszta és költői. A „Veszedeles bűbáj”-ban Theuriet minden jó írói tulajdonsága meg van. A mese érdekes anélkül, hogy ritkító színekben volna megírva és a nyelv zengetes; a fordítás is híven visszaadja az eredetnek szépségeit. A jeles

*) E rovat alatt közléstékert nem vállal felelősséget a szerk.

regény ára két kötetbe esinosan bekötve 1 frt. — Megjelent a Révai Testvérek kiadásában egy új versfűzet is „Egy kritikus dala”, ezim. Szerzője Pataj Sándor. Erre szintén visszatérünk. A versgyűjtemény 1 frot ér. — Illetőleg ennyi a könyv bolti ára.

— A Pallas új lexikona. Hirt adunk már arról, hogy a Pallas új, egyetemes ismeretár készült, mely terjedelmével, díszes kiállításával s a mi legfőbb, munkatársai számával és tekintélyével fogva nagy jelentőségű irodalmi eseménynek emelkedik. Mint értesülünk, a lexikon munkálatai annyira előhaladtak már, hogy a nyomást a jövő hónapban megkezdhetik. Érdekes lesz ezáltal megemlíteni, hogy a Pallas mily széles alapot vetett az irodalmi vállalatnak. Utasította nevezetesen munkatársait, hogy mindenképp a szakkörökbe vigyo anyagot gyűjtsék össze, a kiengedett anyag eziszavait állapítsák meg s kinyomatás végett küldjék be. Mintegy hetven szakkörre felosztva, az egybegyűjtött roppant ismeretanyag nomenklatúrája legnagyobb részt készen, s szakmésztársak alakjában kinyomtatva van. Némi fogalmat ad e eziszavakról jelentőségéről nemcsak a lexikon végleges kidolgozása, de onállo becsükre nézve is az a körülmény, hogy a legtöbb tudományágban most kellett megküzdeni a helyes nomenklatura megállapításával, több ismeretágra pedig megteremtésével. Így például a tengerészet eziszavát Ferenczi Béla sorhatóhadnagy, egyetértve Simonyi Zsigmonddal most teremtette meg a magyar nyelv és irodalom számára. Azonban más, sokkal kultiváltabb tudománykörökben is égető szükségé vált a helyes eziszavak megállapítása, s lexikális megmagyarázása. Ennek fontosságát látta be báró Eötvös Loránd, midőn ezt írta: „A lexikon ügyéről gondolkodván, mind jobban és jobban meggyőződtem az ügy fontosságáról s lelkesedéssel vállalkozom arra, hogy annak létesülését a matematikai és fizikai társaság munkacerejével némileg is előmozdítsam.” A vállalat e nagy kulturális jelentőségétől vannak átlátva valamennyien a munkatársak.

— Az Ország-Világ hűsvégi száma a rendesenél jóval nagyobb terjedelemben jelent meg, gyönyörű műmelléklettel, mely Benicz Gyula kítőnő festőnk „Huzatérés a vadászatról” cz. festménye után készült Kozmata fénynyomó-intézetében. Magában a lapban is több nagyobbabszámú kép van, kiváló festők művei után s ezekről sikerült szövegillesztéseket. A tartalom is nagyon gazdag. Beniczky-Bajza Lenke és Sersa Matild regényein kívül elbeszélések vannak Gál Mészöli, Herceg Ferenczről, Lázár Bálától, költemények Endrődy Sándortól, Lévy Mihálytól, Sebesi Jóbótl, Feleki Sándortól, stb. Van egy igyeg vigjáték is (Piros tojások) Módszay Imrőtől s egy nagyérdemű czikk az 1849-iki függetlenségi nyilatkozatról. A hét történetét Székely Huszár írta meg. Az Ország Világ új év óta díszes borítékban jelen meg, mindazáltal előfizetési ára 10 frt helyett 8 frt egy évre, s az új előfizetők ingyen kapják meg a tavalyi díszes karcsányi számot.

— Német nyelvtanok. A német nyelv megtanulására való grammatikusok közül egy sem tett szert akkora elterjedésre, mint a Ney Ferenc-féle, melyből már tizenhat kiadás fogyott el. Az előttnök levő tizenhetedik kiadás teljesen át van dolgozva; az előadás módszere — az Ollendorf-féle — nem változott ugyan, hanem a szabályok formulázása sokkal szabatosabb, a példatár is sokkal gazdagabb lett. Célszerű javításnak véljük azt is, hogy a könyv helyesírása szorosan alkalmazkodik az osztrák iskolákban érvényes szabályokhoz, egy hogy mostani alakjában a nyelvtan bizonyára még jobban el fog terjedni, mint eddig. Ára csak 1 frt; kiadják Wodianer F. és Fiai. A ki ennél is rövidebb tankönyvből akarja a német nyelvet megtanulni, annak nagyon ajánljuk Ahu-Erőny „Gyakorlati Tanfolyamát a német nyelv gyors, alapos és könnyű megtanulására.” E kítőnő műveke, melyek különben felső nép- és polgári iskolákban is sikerrel használhatók, immár hetedik kiadásban jelent meg, a mű eléggé tanusodik használhatósága mellett. Ára 60 kr.

— Ásványtan. Dr. Sztéryni Hugó, az ismert szakíró, legújában ismét beesés tankönyvvel lépett a nyilvánosság elé. Egy a polgári iskolák számára való ásványtant írt, mely tárgyat oly okosan, annyira gyakorlati szemlében adja elő, hogy a tanulók valóban kedvelni fogják forgatni. Emeli a könyv értékét az a 67 tsvetel nélküli kifogastalan illusztráció is, mely a szövegben van illesztve. A szép nyomású, esinos könyv ára 60 kr. Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) udvari könyvkereskedés kiadása.

— Rendesez magyar nyelvtan. Deme Károly, a ki a polgári és közepiskolák alsóbb osztályai számára már egy igen hasznavehető magyar grammatikát írt, most előttnök levő munkájával a III. osztályoké tesz szolgálatot. Kítőnő módszerrel tárgyalja a hangtant, szótant és alaktant, s végül a verstant is, folyton a példák lovasat előre és aróköből lediktálva a szabályt. Nagyon helyesnek tartjuk, hogy olvasmányok tekintetében nem szorosodik az irodalmi nyelvre, hanem a tájékozalókból is egész hosszú munkatványokat ad. A „leladatok” is kiváló pedagógiai tapintattal vannak összeállítva, valamint dícserelet érdemel a verstant rövid, és mégis igen világos előadása. A derek kis munkát a Lampel-czég (Wodianer F. és Fiai) adták ki; ára 50 kr.

6210 hszmal és 1 hold 1258 □ ölnyi térfogattal a rajta felépített Szt. Miklósról nevezett templom, 1762/b ó. i. sz. központi iskola. — 1762/a ó. i. sz. paplak. — 1457 ó. i. sz. szegényekháza és 1456/a ó. i. sz. egyház-szolgái laknak egyidejűlegesen kinttetésével az újvidéki 4576. sz. tjkben az „Újvidéki gör. kel. szerb egyházközség” tulajdonát bejegyeztetett. — az ékként nyitott új tjkönyv az újvidéki kir. törvényszék tjkvi iradjában felíratván, a mai naptól kezdve a tjkvi rendelet II. részében előírt szabályok szerint fog vezetett.

Ennélfogva felhívtnak mindazok, a kik tulajdon, zálog vagy hasznéléri jognal fogva, akár a fekvőség megjelölése, akár a bejegyzett bírókviszonyok kinyomozása tekintetében, a tjkben kiigazítást, kiegészítést, bejegyzést, hozzájegyzést vagy átjegyzést igényelnek, miszerint ebbeli igényeiket 1892. évi november hó 19. napjáig e tjkvi hatóságannal bizonyosabban jeleítsék be, minthogy különben ezen igényeik oly harmadik személyek kárára, a kik a hirdetmény hatályossága kezdőnapjától fogva a tjkben foglalt bejegyzvények alapján további nyilvántartási jogokat — jóhiszemmel szerznek — több nem érvényesíthetők.

Végre mindazon bítelek, kik e tjkbe bejegyzett fekvőségekre elsőbbségi jogokat már nyertek, vagy a hirdetmény hatályossága kezdőnapjától fogva metalan megnyerendek, felszólíttatnak, miszerint e követeléseiket, azoknak a tjkvi jogsziget régi tétel állapotába leendő jelzálogi átkebelezése végett 1893. évi márczius hó 19. napjáig annal bizonyosabban jeleítsék be, mert különben a korábban nyert elsőbbséget elvesztik.

A kiszabott határidők ellen sem meghoszabtatásnak, sem pedig előbbi állapotba való visszahelyezésnek nincs helye.

Kelt Újvidéken, kir. törvényszék tjkvi hatóságannal 1892. évi márczius hó 19-án.

Zavisits,
kir. törvényszéki bíró.

1-3

Ponyvák	Zsákok
---------	--------

Sebes és Beck

technikai gép és zsiradék üzlet
Budapest, Teréztkörút 33. sz.

Dűsan felszerelt raktár legjobb szerkezetű

ekék-, boronák-, vetőgépek-, rosták-, tengeri morzsolók-, trieurók- s egyéb gazdasági gépekben.

Szerszámok és eszközök a malom-mező-gazdasági és gépészeti szükségletekhez.

Valódi Oliva Gépolaj.	Arjegyzékek kivánatra bermentve és ingyen	Hamisítatlan Monfalconi kenőés.
--------------------------	---	---------------------------------------

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előadlása kítőnő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg védett

különlegességemet.

Ára 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 frt 50 kr.

Utastás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállók.

Spiritus-megtakarítás

érhető el az en fölmutulhataln erőstő-essenziummal a pálinkánál. Ez az italoknak kellemes és jó ízű ad és csak nálam kapható. Egy kilo ára 3 frt 50 kr. (600—1300 liter) használati utastás ingyen.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még különle

essenziummat.

Rum, Cognac, valamint Hancurek gyártására, stb. fölmutulhataln engedélymentnyel. Receptek ingyen adatnak, árjegyzékek ingyen.

Pollák Károly Fülöp

Essenz-különlegességek gyára Prága. 30-50
Solid helyettesek kerestetnek.

arcz-pomádeja

A 104 év óta jó hírnévben részesülő, a hálaírtok özvegy kítőnőnek elismert, a vukovári „Zum gold. Stern” czimzett gyógyszer-tár Kirehbaum F.

nagyon jó hatású, a „Goldstern-Selfe”-nak nevezett szappannal használva, az arcnak mindenféle bajában, mint: szemök, mafolok, pórsenek, arcvörösség, valamint az arc és kezeken mutatkozó mind n tisztalatlanságnál. Toábbá az ugynevezett „Goldstern-Pomáde”, mely arcmatlaszra vagy fekrekesed mellett kelleg felrakva, tökéletesen látatlan, a bőrcök gyöngöd ide szárazított koleston; a „Goldstern-Crème” a bőr érdessége, darabossága ellen; a „Goldstern-Haarwasser” a haj kúállása, a korjapokésés ellen és a hajlajl erőstésére.

Videki megrendések pontosan eszközöltnék. 1 frton alól nem küldünk. — Ára: egy köcsög pomáde szappan és Goldstern-Creme, egyenként 50 kr., a powder 1 frt 50 kr., a hajlajl 1 frt 20 kr. — Minthogy a pomádek sok utastása van, határoottan csak „Kirehbaum F.” arczpomádeját, a vukovári (Slavonia) „Arany csillag”-hoz czimzett gyógyszerárból kell kérni. 4-10

Ötözetekre való szövetek.

Paruvien és Dosking a magas klerus számára, szabályszerű szövetek es, kir. hivatalnokai egyenruhára, hadastyánok, zúttók, tornászok számára, fibernakra, billárdok és játékszálakra szövetek, loden vízhatatlan vadászkabátoknak, mosószövetek, utazópládek 4 frtól 14 frt.

A ki érdemes, becsület, tartos, tiszta gyapjú szövetárúkat és nem oleso rongyokat akar venni, a melyek minden kalmártól udvaron adatnak el s alig a szabadújt érik, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz

Brűnne
Állandó szövetraktár 1/2 millió frton felül.
A szárazföld legnagyobb üzlete.

Figyelemre méltó! A t. közönség oly ezégek ellenében intetik, a kik „maradványokat”, cempus-okat 3-10 m. nagyságban és ugynevezett szalonitözetekhez való „levágások”-at földieszernek.

Már ezen egyforma hosszmegelelőlésben felszük nyilvánvaló szel-hűmösség, mivelhogy az ilyen maradványok stb. divatlan, elrontott és elnem arisztóbeli darabokból vágatnak ki.

Ilyen hasznatlan portéka, melyet ezen ezégek 2 és 3 kézből vásárolnak össze, a vételár alig egyharmadát érik meg.

Küldés csak utánvét mellett, 10 forinton felül bérmentve.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

Orvosi és ügyvédi czimtáblákat olcsón.

Öntött és írott
czimtáblákat,
czimereket, zászlókat, díszítési eszközöket
és minden SZAKBELI munkálatokat fest, készít és ad kölcsönbe

ENGEL D.,

Hungaria zászlógyár-, czim-, czimerésvészt és díszítési vállalat

BUDAPEST

IV. gróf Károlyi-utca 26. gyár IV. Magyar-utca 23.

Arjegyzék franko.

Egyleti jelvények.

Urak,

a kik nemi gyengességben szenvednek, kérjük a Volta tanár után szerkesztett, minden államban szabadalmazott „RE-FECTOR” gáiv. electer. készüleköl szoló illusztrált könyvet önhasználatra. A testen való ártalmatlan viselést biztosítja. Legjobb orvos által kipróbálva, ajánlja és rendelve. A szebben kényelmesen elhelyezhető. Röpiratok ingyen (boríték alatt 10 kros bélyeg ellenében)

THEO BIERMANNS, electrotechnicus

altal,
Bécs I. Schulerstrasse 18.

Hirdetések.

320. sz.
1892. étkv.

Hirdetmény.

Az újvidéki kir. törvényszék mint tjkvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy Újvidék szab. kir. városban — Anna-utca, — Novits György tulajdonát képező 1763 sz. ház — szűcs-utca, — Balta Pál gör. kel. lelkész tulajdonát képező 1438 sz. ház, — Hesz György tulajdonát képező 1459 sz. ház, — Nikoltis Dimitrie és L. nka tulajdonát képező 1460 sz. ház. Königsüdtler Adolf, Szál. Emma és János tulajdonát képező 1461. sz. ház és végre Novits György tulajdonát képező 1762 sz. ház közt fekvő, az eredeti helyszínelés alkalmával fel nem vett, beltelek 1892. évi február hó 6-án illette tjkvi helyszíneltetvén. — a helyszínelés alapján

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Budapestben, Deák Ferencz-utca 7-ik szám
engedélyez

törlesztéses jelzálogkölcsonöket földbirtokokra

a kimitatott földadó vagy a színhelyen foganasított becslés alapján.

Kölcsonkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban csatolandók.

A legkisebb engedélyezhető kölcsön 1000 frt.

Bárminemű kérdések a fenti czimhez intézve, gyors ellintézést nyernek.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.